

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การกำเนิดเมืองน่านยุคปัจจุบันเริ่มต้นขึ้นราวกลางพุทธศตวรรษที่ 18 โดยเจ้าขุนฟอง ผู้ครอบครองนครเขือสาขราชวงศ์ภูคา ได้สร้างเมืองปัว หรือ วรรณคร ขึ้นราวต้นพุทธศตวรรษที่ 18 เพื่อเป็นศูนย์กลางการปกครองชุมชนและหมู่บ้านน้อยใหญ่ที่กระจายกันอยู่ตามบริเวณที่ราบใกล้เคียง

ต่อมาพญาการเมืองย้ายชุมชนจากเมืองปัวลงมาสร้างเมืองใหม่บริเวณภูเพียงแช่แห้ง บนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำน่าน โดยนำพระธาตุ และพระพิมพ์จากกรุงสุโขทัย ที่ได้รับพระราชทานจาก พญา ลีไทมาบรรจุไว้ในพระมหาธาตุเจดีย์ที่พระองค์โปรดให้สร้างขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางของเมือง และชุมชนที่ตั้งขึ้นใหม่ พระมหาธาตุเจดีย์นี้ก็คือพระธาตุแช่แห้ง เมืองและชุมชนที่พระองค์สถาปนาขึ้นใหม่นี้คือ เมืองภูเพียงแช่แห้ง

ปี พ.ศ.1911 พญาผากองได้ย้ายเมืองและชุมชนจากเมืองภูเพียงแช่แห้ง มายังฝั่งตะวันตกของแม่น้ำน่าน เพราะเกิดความแห้งแล้งกันดารน้ำ เมืองที่สร้างขึ้นใหม่นี้อยู่ห่างจากเมืองเก่าประมาณ 60 เส้นเรียกว่า “เวียงใต้” ต่อมาในสมัยเจ้าสุมนเทวราช พ.ศ.2362 ได้เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ น้ำท่วมเมืองน่านจึงย้ายเมืองไปตั้งบนที่ดอนบริเวณดงพระเนตรช้างทางตอนเหนือ ของเมืองน่านเรียกว่า “เวียงเหนือ” จนกระทั่ง ปีพ.ศ.2398 แม่น้ำน่านเปลี่ยนเส้นทางลอยห่างจาก บริเวณกำแพงเมืองเดิมออกไปมาก เจ้านันทวรฤทธิเดชฯ จึงขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต จากพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 ย้ายกลับมาอยู่ที่ตั้งเดิมและบูรณะปฏิสังขรณ์กำแพงเมืองน่านขึ้นมาใหม่แล้วเสร็จในปี พ.ศ.2400 เมืองน่านแห่งนี้จึงได้กลายเป็นศูนย์กลาง การเมืองการปกครอง พระพุทธศาสนา และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น สืบเนื่องต่อมาจนกระทั่งทุกวันนี้ (ชาติรี เจริญศิริ, 2548)

ปัจจุบันข้อมูลความเป็นมาด้านศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นนับวันจะสูญหาย และไร้การสืบสาน ผลงานอันทรงคุณค่าด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นมีความสำคัญยิ่งต่อท้องถิ่นจังหวัดน่าน เพราะเป็นประวัติศาสตร์ที่สืบต่อกันเป็นระยะเวลาอันยาวนาน มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของกลุ่มคนในอดีต เป็นบรรทัดฐาน จารีตประเพณี และต้นกำเนิดความเชื่อในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลสำคัญหรือปราชญ์ชาวบ้าน วิธีการดำเนินชีวิต และ ภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นสิ่งอันทรงคุณค่า แต่ขาดการส่งเสริมจากรัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่าง

ต่อเนื่อง คุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นเรื่องที่ประเมินค่ามิได้สมควรยิ่งที่จะมีการอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรมเหล่านั้นไว้ให้ชนรุ่นหลังได้บังเกิดความรู้ต่อไป

จากปัญหาในเรื่องการสูญหาย ไร้การสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น มีแหล่งในการเรียนรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดน่านน้อย และขาดการส่งเสริมจากรัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้ศึกษาจึงประสงค์ที่จะพัฒนาโดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการระบบสารสนเทศ และเป็นการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์สำหรับผู้สนใจ เป็นข้อมูลการเรียนรู้แก่ชนรุ่นหลัง เพราะปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์หลากหลายรูปแบบ มีการเผยแพร่สารสนเทศไปยังที่ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกิจกรรมด้านการจัดการและเผยแพร่สารสนเทศด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (มาลินี ศรีพิสุทธิ, 2534 ; ประภาวดี สืบสนธิ, 2543) อันเป็นการกระตุ้นให้รู้จักค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ จากแหล่งสารสนเทศต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต จึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ รู้วิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเองในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ตลอดจนรักที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สุกัญญา ศรีสืบสาย, 2536)

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดน่านผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ได้ระบบสารสนเทศเผยแพร่องค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดน่าน
2. ได้เว็บไซต์แหล่งการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดน่าน
3. เผยแพร่องค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดน่าน
4. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการสร้างแหล่งการเรียนรู้

1.4 แผนดำเนินการ ขอบเขต และวิธีการศึกษา

1.4.1 แผนการดำเนินการ

1. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลระบบงานข้อมูลปัจจุบัน
2. วิเคราะห์ระบบงานและระบบข้อมูลที่ใช้ในปัจจุบัน
3. ออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูลเว็บไซต์
4. ติดตั้งและทดลองใช้งานระบบ
5. ประชาสัมพันธ์เว็บไซต์
6. ประเมินผลความพึงพอใจจากการเข้าชมเว็บไซต์
7. นำเสนอรายงานการค้นคว้าแบบอิสระ

1.4.2 ขอบเขต

1. ขอบเขตการสร้างฐานข้อมูล จัดเก็บรายละเอียดผู้ใช้งานดังต่อไปนี้
 - 1) ข้อมูลสมาชิก
 - 2) ข้อมูลผู้ดูแลระบบ
 - 3) ข้อมูลผู้ใช้ทั่วไป
2. ขอบเขตการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
 - 1) ระบบฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น มุ่งเน้นบุคคลสำคัญ ปราชญ์ชาวบ้าน วิถีชีวิตชาวบ้าน และภูมิปัญญาชาวบ้านในจังหวัดน่าน
 - 2) พัฒนาเว็บไซต์เผยแพร่ผลงานบุคคลสำคัญและปราชญ์ชาวบ้าน เผยแพร่วิถีชีวิตชาวบ้านและชนเผ่าต่าง ๆ ในจังหวัดน่าน เผยแพร่ผลงานภูมิปัญญาชาวบ้าน และเผยแพร่ผลงานอุตสาหกรรมผ้าทอในจังหวัดน่าน ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
 - 3) ประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป
 - 4) ระบบออนไลน์จากเครือข่ายท้องถิ่น เช่นอินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อเผยแพร่ความรู้สู่ภายนอกผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
 - 5) ขอบเขตการสืบค้นต่าง ๆ ได้แก่ การค้นหาข้อมูลต่าง ๆ การเลือกภาพต่าง ๆ ตามต้องการ และมีการแสดงความคิดเห็นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1.4.3 วิธีการศึกษา

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพทั่วไปของท้องถิ่น ตั้งแต่การสัมภาษณ์ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องและมีความรู้ในเรื่องศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น การสังเกต กระบวนการทำงาน โดยแยกสังเกตตามหัวข้อที่กำหนด เพื่อนำข้อมูลที่ได้เข้าสู่ระบบ และ ออกแบบสอบถามเพื่อทราบความต้องการของผู้ใช้บริการ

2) ข้อมูลทุติยภูมิ ทำการศึกษาในเรื่องศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นตาม ขอบเขตที่กำหนดไว้จากตำรา เอกสาร และสถานที่สำคัญต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลมาใช้กำหนด ขั้นตอนในการทำงาน และนำมาใช้ในการพัฒนาระบบสารสนเทศต่อไป

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1.5.1 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Software)

1. โปรแกรมระบบปฏิบัติการไมโครซอฟท์วินโดวส์เอ็กซ์พี (Microsoft Windows XP)
2. โปรแกรมพัฒนาระบบพีเอชพี (PHP) 5.0.4
3. โปรแกรมการจัดการฐานข้อมูลมายเอสคิวแอล (MySQL)
4. โปรแกรมไมโครซอฟท์อินเทอร์เน็ตเอ็กซ์พลอเรอร์ 6.01 (Microsoft Internet Explorer)
5. โปรแกรมอโดบี โฟโต้ชอป 7.0 (Adobe Photoshop version 7.0)

1.5.2 อุปกรณ์ต่าง ๆ (Hardware) ประกอบด้วย

เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (Personal Computer) ที่ใช้ในการศึกษาและ พัฒนาระบบฯ มีคุณสมบัติดังนี้

1. หน่วยประมวลผลกลาง (CPU) Pentium III ความเร็วไม่ต่ำกว่า 500 MHz
2. หน่วยความจำหลัก (Random Access Memory : RAM) ขนาด 256 เมกกะไบต์
3. ฮาร์ดดิสก์ (Harddisk) ขนาดความจุไม่ต่ำกว่า 40 กิกะไบต์
4. เครื่องพิมพ์เอกสาร (Printer)
5. เครื่องสแกนเนอร์

1.6 สถานที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

- 1.6.1 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน
- 1.6.2 สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดน่าน
- 1.6.3 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติน่าน
- 1.6.4 สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการ บัณฑิตศึกษาสถาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 1.6.5 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved